

Szerkesztőség és ki-
adóhivatal:

Budapest, St. Baron
utca 12 (Brassai-utca) 12

Telefon:
Köz- és kiadóhivatal:
275, 228 és 1047

Előfizetés: — — — 320

Előfizetés ára pályaműve-
re: — — — — —

Előfizetés: — — — — —

KELET

Hasztor Kébert
II. 8.

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónapokban

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévr — — — 290
Egy hónapra — — 110

Az előfizetési ára „Föld”
címmel folyóirattal együtt
havi-kénti 10 lejellel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — — 40.—
Egy szám — — — — —

1933 december 29 Szerda

288 szám

5687 Tévét 24

Forradalmaktól a karácsonyi amnesztiáig

— Külpolitikai figyelő —

Legutóbbi külpolitikai figyelőnkben hang-
súlyozottan mutatunk rá arra, hogy a világ
külpolitikai viszonyait olyan mozgalmasság
jellemzi, amelyhez foghatót a békeidőben el-
sem képzelünk. Ez a mozgalmasság szinten,
változatosságban és érdekességben azóta csak
fokozódott, a jelek szerint még erőteljesebben
fog fokozódni.

A külpolitikai érdeklődés homlokterében a
kínai események állnak. Kína ma egy gigászi
mérkőzés színterévé lett, amelyen kínai seregek
egyruhájában Anglia és Oroszország világ-
hatalmi erőfeszítése küzd a jövőre idők hatal-
máért. A hatalmi küzdelem koncertjébe, mint
zenei aláfestés, szól bele az indiai nemzeti
kongresszus, amely a homeruli jelesével vo-
nul fel Anglia ellen, egyelőre ellenzéki kedű,
de korántsem agresszív jelleggel. Hogy ez a
homeruli mozgalom után nem-e nővi ki ma-
gát az iri homeruli harcok mozgalmává, azt
ma még lehetetlen megjósolni.

A forrongó Kelet mintájára ma már for-
rongó Nyugatról is beszélhetünk. Nem szeurópai
értelemben vett Nyugatról, hanem a délamerikai
államok forradalmi mozgalmairól, amelyek körül
egymásutánban robbannak ki mostanában. Nem-
rég számoltunk be Mexikó és Amerika közötti
konfliktusról, majd a brazil felkelésről és
most egy Nicaraguában kitört forradalom hírére
hozza a távirót. Amiként a keleti erjedés élesítő
kóvája Anglia nagyhatalmi politikájának agressz-
szívítása volt, akként a délamerikai forradal-
mak hátterében az Unió nyers és slig leplez-
hető gazdasági érdekei állnak. A nicaraguai
forradalom az eddigi jelek szerint az Unió tá-
mogásával indult meg a tele tulajdonképpen
Mexikó ellen irányul, amelynek hatalmas petró-
leumtelepeit az amerikai nagytőke szerepe
koncesszió alakjában megszerzi. De, mert ez
a törekvés Calles elnök kemény megatartásán
megtört, az unióbeli diplomácia a nicaraguai
forradalom szilárd alakjában akarja háttérben
Mexikót s így kikényszeríteni a petróleum-
koncessziókat. Bármennyire hangsúlyozza is az
Unió kormánya, hogy a Nicaraguában partra-
szállított unióbeli csapatoknak a célja az a meg-
bizásuk, hogy az ott élő unióbeli polgárok jog-
gait megvédelmezzék, mégis bizonyos, hogy
ezek a csapatok szel a céllal küldetnek
Nicaraguába, hogy egy Unió és Mexikó közötti
esetleges konfliktus esetén rögtön beleszójanak
az ügyük véres koncertjébe.

Demergue francia köztársasági elnök gyors
amnesztiája, amellyel a landau német elítéltek
nek megkegyelmezett, — legfontosabb fok-
mérője a német-francia közeledés komolyságá-
nak. E pillanatban lehetetlen attól az impra-
szitól megszabadulni, hogy Franciaországok sür-
gösebb a közeledés ügyének elmélyítése és
biztosítása, mint Németországnak. Az egyre
erősödő német konszolidáció, különösen pedig
az olasz és orosz udvarlás, mely Németországot
körülveszi, ezt a letiport, de újra életretáradt
nagy hatalmat az európai népek favoritjává tette.
Csakis ez magyarázza meg azt az erélyt és bá-
torrágot, amellyel Németország külpolitikája
fel tudott és fel mert lépni R usier hadsereg
felmentésével szemben s mely a francia balold-
alnak is alkalmat adott arra, hogy német-
szimpátiájának leplezetlenül adjon kifejezést.

A dolgok ilyen állásban késettelen, hogy
a francia baloldalknak elsőrangú érdeke, de ma-
gának a német külpolitikának is, hogy a né-
met kormányválság újra a mértékelt baloldali

és középpárti elemekkel nyerjen megoldást.
Strasemburgnak föntélenül maradt a kell, mint
hogy elegendhetetlen az, hogy a francia kül-
politika élén Poincaréék minden intrikája eile-
nere, Briand maradjon meg.

Vannak történelmi tragédiák, amelyek új
változatban humorosak lesznek. Ilyen humoros
Mussolini az a legutóbbi rendelkezése, mely
szerint a polgári időszámítás dáumi mellé
minden olasz polgár köteles od bgyesíteni a
következő to'aleket:

„A faszizmus győzelmének ennyi és ennyi
évében, havában és napján.” Mussolini, az el-
lenforradalmár, ezzel a rendelkezésével tökéle-
tesen lemásolta a francia forradalmi időszámítást.
A különbség az új olasz és a régi francia for-
radalmi időszámítás között csak az, hogy míg
a francia forradalom egy rossznak vált és igazsá-
gátlan világ helyébe egy újat, egy igazságo-
sabbat akart ültetni, addig Mussolini faszizmus-
a középpontot igyekszik visszahozni a modern
Olaszország nyakára. Sebben a nagy törekvés
ben Mussolini nem veszi észre, hogy gesztusait
és színészi allúrjait a haladás történelmi emlé-
keitől veszi kölcsön, mint ahogy azt sem tar-

totta ellentmondásnak, hogy a polgári Nyugat-
tal szemben a prole ár Oroszország kegyeit
hajhásza. Ez az ö intézkedéseinek és gesztusainak
keserű és kegyetlen humora.

A karácsonyi amnesztiák megszokott soro-
zatában kétségtelenül legjelentősebb a Herthy
magyar kormányzó rendelkezése, mellyel meg-
nyitotta a börtönök ajtóit a szomorú emlé-
zetű magyar kommunista sulyos elítélteinek leg-
utolsó transzportja számára is. Ez az amnesztiá
kétségtelenül a megerősödött és intézményesít-
lett új magyar rendszer események öntudatából
fakadt. Ez is azt bizonyítja, hogy a történelem
ma már gyorsabb ütemben halad előre. A francia
kommunista bukása után a kommunárdok — az
akkor még forradalmár Clemenceau intervenció-
djára — csak kilenc év után kaptak amnesz-
tiát, míg a magyar kommunista legsúlyosabb el-
ítélteit tíze hat év után végleg bocsát mondtak
a börtönök. Ennek az amnesztiának is meg-
van ugyan az a szépséghibája, hogy az emigrá-
ciót meg mindig nem likvidálták intézménye-
sen, ám remélhető, hogy a fölös parlamenti
többséggel rendelkező Bethlen-kormány ezt is
előre fogja hozni.

Januar 31-en harminchétezer kilométernyi meg- szállított német területet őrtenek ki a franciák

Sires-mann örési külpolitikai szűre

(Bécs, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Neue Freie Presse” értesítés-
szerint az angol, német és francia külügyminiszterek legutóbbi megbeszélésének eredménye-
képen januar 31-en 32 ezer kilométernyi és hetedfe millió lakosságú területet kölnnel együtt
a franciák kiterítik. Ezt a hatalmas eseményt Stresemann német külügyminiszter sikerének
tekintik, aki Franciországnak bizonyos biztonsági kompenzációkat fog nyújtani.

A nicaraguai forradalom kulisszái mögött az Unió mérkőzik a mexikói petróleumforrásokért

Sacasa, a nicaraguai forradalom vezére jegyzékben tiltakozott az Unió katonai
beavatkozása ellen

(N-york, december 28. Az Uj Kelet tudó-
sítója tól.) A nicaraguai forradalom arányai — a
jelek szerint — túllendültek egy helyi forra-
dalom keretein és nagyelentőségű amerikai
eseményé válnak. A forradalmat — mint
rámutattunk — az Unió pénzemberei szítják,
akik el akarják távolítani helyéről Calles,
Mexikó jelenlegi elnökét, aki tudvalevőleg meg-
személyítette az Unió petróleumfejlesztésének
mexikói petróleumkoncesszióit. A legérdekesebb
az a híradás, mely szerint Calles Anglia támo-
gaja intranzigens álláspontja-keresztülvitelében.
A fentiekkel szemben az Unió kormánya
szit igyekszik bizonyítani, hogy nem akar fey-
veresen beavatkozni a nicaraguai forradalomba
s a partraszállított csapatokkal csak az Unió
polgárainak vagyónbiztonságát akarja megóvni.

A Nicaraguában partraszállított unióbeli csa-
patok miatt

Borah szenátor interpellációt terjesztett

A délamerikai államok egységesen tiltakoznak az Unió csapatainak partraszállása ellen

N-york, december 28. Már tegnap jelen-
tetők, hogy Cabecenas unióbeli tengerészek
szállítottak partra, akik megverték a Sacasa ve-
zerése alatt álló liberális felkelőcsapatot, amely-
nek több halottja maradt a csatatéren. Amikor
a fegyverszünetlen sereg látta, hogy több halottja
van, egyrésze megfutamodott, a többiek letet-
ték a fegyvert. A harc ezen a vonalzakszon
még tovább tart.

be a washingtoni parlamentben, egyben
kérte a külügyi bizottság sürgős össze-
hívását. A szenátor nyíltan azzal vádolja
a kormányt, hogy Nicaraguán keresztül
erőszakosan akar hozzáférni a mexikói
petróleumforrásokhoz.

A mexikói petróleumforrások birtokáért vívott
harc mellett egy másik motívum is indokolja
szit a feltevést, hogy az Unió szítja a nic-
raguai forradalmat, nevezetesen az, hogy Nicara-
gua szomszédos állama Panamának és a pa-
namai csatorna az Unió tulajdonát képezi.

A csatorna megvédelmezése végett nem-
rég az Unió szerződést kötött Panamával,
amely kimondotta Nicaragua és Mexikó
ellen irányul.

A nicaraguai forradalmat Calles támogatja, míg
a hivatalos kormány védelmébe, — mely az
Unió szolgálatában áll, — az Unió csapatai
láják el.

egységesen tiltakoznak pa traszállása ellen

Calles, az Unió külügyi államtitkára —
állítólag — néhány napon belül megszerkítja
Amerika nevében a diplomáciai viszonyt Mexi-
kóval.

Sacasa felkelővezér, aki liberális politikájá-
val az egész országban nagy népszerűségnek
örvend, jegyzékben tiltakozott a w sningtoni
kormányról és felháborodását fejezte ki az
amerikai csapatok partraszállása miatt. Az

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes Jan. 25-ig.

Uniónak semmi köze ahhoz, — mondja a jegyzés, — hogy Nicaraguában liberális, vagy reakciós uralom van e. Ez a mi belügyünk.

Az Unió eljárása a délamerikai államoknál általános felháborodást váltotta ki. Chile hivatalos lépése hevesen támadja Washington

A porosz belügyminiszter megvédi cionista miniszteri tanácsosát az asszimilánsok vádjai ellen

A berlini zsidó hitközség botránya

(Cluj-Kolozsvár, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Berlin zsidóságot hetek óta egy páratlanul álló botrány tartja ígálgomban. Páratlanul álló abban a tekintetben, hogy Németország zsidósága megdőbötvenve érzett fel erre a szégyenletes esetre, de amint látni fogjuk, csak a németországi zsidók vannak abban az irigyléreméltó helyzetben, hogy az ilyen esetek még egyáltalán megdöbötvenve érzett tudnak kiváltani belőlük. A botrány egy hitközségi választással kezdődött. A berlini hitközséget évek hosszú sora óta a berlini zsidóságnak ugynevezett liberális frakciója vezette. A név nem kell, hogy megtéveszsen bárkit is, mert ennek a liberális frakciónak éppen csak annyi köze volt az emberi haladásnak és liberálisizmushoz, mint amennyi példának okáért (nomen est omen) a romániai liberális pártjának. A berlini zsidó életben a liberális frakció név alatt a régi megcsontosodott asszimiláns törekvések húzódtak meg és

a legutóbb megejtett hitközségi tisztújító választásokon végső összeütközésre került a sor a zsidóság közvéleménye és az ugynevezett liberális frakció között. A hitközségi választások az egyesült ellenzék nagy győzelmével végződtek.

Ebben az egyesült ellenzékben foglaltak helyet mindazok a zsidó elemek, amelyek a hitközség eddigi vezetésevel elvi okoknál fogva nem voltak megelégedve, így többek között a cionisták, miszichisták, az ugynevezett demokraták és munkásfrakciók. A választások alkalmával az egyesült ellenzék listája többséggel futott be és ebből minden józanul gondolkodó ember csak arra következtethetett, hogy a politikai változásnak olva érvényesült és a legközelebbi választásokig az ugynevezett egyesült ellenzéki blokk fogja a hitközség ügyeit intézni.

Az egyesült ellenzék győzelmét tulajdonképpen a cionisták győzelmének kell felfogni és így érezte ezt Berlin zsidósága és főleg a kibukott liberális frakció is. A liberális frakció azonban semmiképpen sem tudott belenyugodni abba, hogy a hitközség ügyeinek intézését cionista vezetőség vegya a kemébe és a régi jól bevált, de Berlin zsidósága között minden jóérzést felkorbácsoló lépésre ragadtatták magukat.

A választás ellen petíciót nyújtottak be a berlini rendőrfőnökséghez

és ezzel elkövetették ugyanazt a hallatlan bűnt, amellyel olyan gyakran vagyunk kénytelenek hallani egyes hitközségekben, hogy a zsidóságnak belső autonóm ügyekben külső, állami hatalom döntését kérték.

A berlini rendőrfőkapitányságnak azonban úgy látszik, több érzelme volt a zsidóság autonómijára iránt, mint a liberális asszimilánsoknak és főleg több jóízűt tanusított ebben az ügy

és kijelenti, hogy az Unió nem tesz egyebet, minthogy beleavatkozik a nicaraguai pártküldelemba. A délamerikai köztársaságok aggodalommal látják Amerikának ezt az eljárását, amely semmiképpen sem áll összhangban az Unió által anyira hirdetett panamexikai szellemmel. A „New York Times” körkérdezt intézett a közép és délamerikai államok politikai vezetőihez. Legtöbbjük válaszukban kijelentették, hogy az amerikai csapatok partizánállása szinte jóvátehető és az egész világon, elsősorban Dél-Amerikában ez a lépés az Unió tekintélyét csökkenti. A „Westminster Gazette” washingtoni tudósítója szerint a beavatkozás mögött Amerikának Mexikó elleni háborús szándéka áll, amely a jelenlegi nicaraguai kormányt támogatja.

Managua, december 28. Nicaraguas keleti partjait semleges területnek nyilvánították. Disz elnök közölte, hogy a polgárháború elkerülése érdekében a konzervatív kormány visszavonja csapatait eről a területről, ahol négy napja elkezdett küzdelmek folynak.

ban. Egyszerűen inkompetensnek nyilvánította magát a beavatkozásra és a petíciót hivatalból áttette a porosz belügyminisztériumhoz. A belügyminiszter természetesen nem térhetett ki az ügy megvizsgálása elől és hivatalos uton kiadta az egyik referensének Badt miniszteri tanácsosnak. Ennek a Badt miniszteri tanácsosnak két nevezetessége is van. Az egyik az, hogy magasrangú államhivatalnok létére is zsidó ember, a másik nevezetessége pedig, hogy nemcsak, hogy zsidó, hanem privát életében erős meggyőződésű cionista.

Amikor a belügyminiszter intézkedésének híre ment, a berlini zsidók liberális frakciója egészen szokatlan tette ragadtatta magát.

Sonnenfeld, a liberálisok vezére levelet intézett a belügyminiszterhez, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a petíció referálását Badt miniszteri tanácsosra bízta és tiltakozását még azzal súlyosbította, hogy a miniszteri tanácsost elfogultsággal vádolta meg.

A liberálisok szószólója szerint Badt nem is véleményezhető teljes objektivitással a petíciót, minthogy a petíció főleg a cionisták ellen irányul és a miniszteri tanácsos maga is cionista. Ugyanebből az alkalomból Sonnenfeld személyesen is eljárt egy a belügyminiszternél, valamint a kultuszminiszternél, hogy a petíció ügyében hozandó döntést már előre is befolyásolja.

Közvetlenül ezután történt az, hogy a németországi zsidó hitközségek szövetsége kongresszust tartott.

Ezen a kongresszuson a delegátusok nagy része nagy felháborodással pertraktálta a liberális párt méltatlan és denunciató eljárását

és indítványt is adottak be, amelyben Sonnenfeldnek, a kongresszus elnökének bizalmatlanságot kívántak szavazni. A kongresszuson azonban a liberálisok és a hozzájuk hasonlóan gondolkodók voltak többségben és így a bizalmatlansági indítványt nemcsak hogy elvetették, hanem a kongresszus úgy határozott, hogy a maga nevében is beadványt intézett a belügyminiszterhez, amely beadványban teljesen anonimizta magát Sonnenfelddel és a berlini liberális frakció petíciójával.

Idáig jutott el a berlini zsidó hitközség viszálykodása, amikor aztán az egész botránynak szinte egy csapással véget vetett a porosz belügyminiszter.

Grzeziński belügyminiszter megkapta a kongresszus airtatát és ennek kapcsán indítatva érezte magát a berlini hitközséghez a következő levelet intézni:

Berlin, 1926 december 3.

Milékelteln tiszteltelt ártudóm a berlini hitközségi képviselőtestület liberális frakciója

nak beadványát. A beadványban hivatkozott alapvető kérdéshöz a következő megjegyezni valóim vannak:

Már abban a személyes megbeszélésben is, amelyet Sonnenfeld jogtanácsos urral folytatott az általa benyújtott beadvány ügyében, nem hagytam semmi kétséget fenforogni aziránt, hogy egy államrendet hivatalnokom teljes objektivitásának indokolatlan kétségbevonását a legszigorubbán visszautasítom.

Sonnenfeld jogtanácsos ur egy a kultuszminiszter urhoz intézett beadványában, amelynek másolatát id csatolva küldöm, erről a mi személyes beszélgetésünkről a valóságnak meg nem felelő jelentést tett. Ennek következtében legnagyobb sajnálatomra kötelességemnek tartottam, hogy az ő adatait a kultuszminiszter ur előtt megcáfoljam.

Ha mostan a liberális frakció magára veszi azt, hogy egyik hivatalnokomnak objektivitásában kételkedjek és sajnálkozását fejeze ki afelől, hogy ez a hivatalnok „saját maga nem jelentette ki elfogultnak magát ebben az ügyben”, úgy én kénytelen vagyok ezen eljárás felett a legelőkelőbb megítélésemet kifejezni. A liberális frakció felfogása alighanem a hivatalnok kar tisztességének alapvető félreértésén alapul. Minden hivatalnoktól el kell várnunk, hogy szolgálati feladataikhoz híven minden esetben kötelességszerű merlegelés után és a saját elvi álláspontjukra való minden tekintet nélkül döntsenek az előjük terjesztett kérdésekben. Ebben a keretben minden a munkakörükbe tartozó esetekben nemcsak, hogy jogosultak a döntésben való közreműködésre, hanem az egyenesen kötelességük, ha csak a döntés tárgya nem érinti magát az illető hivatalnok személyét.

Különben is végső fokozat az elintézésért a hivatal főnöke, jelen esetben tehát én vagyok felelős, amely felelősséget az én aláírásom, vagy a helyettesemnek aláírása kifejezetten dokumentál is. Az én miniszteri tanácsosom ellen Sonnenfeld ur által a beadványában emelt vád tehát, amellyel tárgyalgosságában kételkedik, közvetve az én személyem ellen irányul.

Kérem a hitközség elnökségét, hogy eme álláspontomról a beadványozókat értesítse és ha szon oda, hogy a jövőben ilyen teljesen alaptalan gyanusítások meg ne történhessenek.

Grzeziński belügyminiszter

A belügyminiszter levele és a levélhez csatolt mellékletek óriási konsternációt keltettek a berlini hitközség képviselőtestületében. A belügyminiszteri leirat bármennyire is igazolta az egyesült ellenzéknek, tehát a cionistáknak álláspontját, az egyesült ellenzéknek mégis mélyszégyenérzettel töltötte el az a körülmény, hogy egy kívülálló állami faktornak kellett a zsidóságot megleckéztenni és a zsidóság egyes frakcióitól jövő denunciatáira ilyen csattanóan visszautasító választ adni. A levelet és mellékleteit szösz szerint felolvasták a képviselőtestület ülésén.

Első következménye ennek az lett, hogy Sonnenfeld kénytelen volt lemondani a liberális frakció vezetői tiszttségéről.

mert ezután már az asszimiláció eme végvára sem vállalt vele közösséget. A hitközség képviselőtestületének ülésén Dr. Klec elvtársunk beszédet tartott, amelyben utalt a botrány eddig tapasztalt konzekvenciáira és nem a győző hangján, hanem az igaz zsidó ember belső meggyőződésével hívta fel az egyes frakciókat a jövőben való békés együttműködésre.

Előjegyzési naptárak

cégnomással, megrendelhetők a

Bernát

papirosáruházában — Cluj

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Lessing

A hannoveri

(Berlin, december 28.) A Lessing-már többször hirtelen határozottan ben zsidó mitolta műgyetem völkiszen hagyta ott a helyes közbenjárás a boyodalom Lessingtelével végződött.

Azonban a re az elintézésel ne professzort irdadályképpen, hogy lévő Nels Kampoték meg, hogy bön az esetben, E kampány körüldés és progresszió

Aikalmam volt nélni, aki a könyv a helyzetet:

— Én a kiadást kijelen he elvitala ügyről van mitveim zsidóságot em az akkor kiadóvállalattal. Karakterológ a főleg ezt művelő természetű könyv vállalkozott, engertül régebbi műdezésére. Én a jelenet Karl Gusz Symbolik d-r megostam fel. Odaológia alapelvei feltul résztvettem kenzer szerkesztésében való véclujban ilyen c karakterológiai nyos tárgyiagor karakterével fogtámdásnak me a hannoveri foiskák, amelyek m vállaltat, amelyvetr, azal a bontsam fel a kviszonyt, min hnosítani magát dig nem tudom

— Én a megesen felbontott hogy a magam a kiadónál megnek olyan részele, minthogy rkeít em érintette mint említett karakterológiai goztassam át. felkértem Dr. mann, dr Wilhegye emi taná munkat végez műveiket, amik tattam el a ki fogadta. Raga munkák megjelat vonakodott tem a dolgot. illetékes ez figlatat bizonyítja

Nagy Tomboia

KODONS, AZOS hozzáértő

Lessing professzor elmondja káiváriájának történetét

A hannoveri műegyetem zsidó professzora ellen most kiadója vért kampanyt

(Berlin, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lessing-est — amelyről az Uj Kelet már többször hírt adott — újra fölélénkült. Lessing hannoveri műegyetemi tanárt tudvalevőleg határozott közértséggel elvel, főleg azonban zsidó mivolta miatt, üdösi kedék és a műegyetem völkisch-érzelmi dráksága tömegesen hgyta ott a föiszolat. Csak a kormány erélyes közbejárására állott helyre a rend és a bovyadalom Lessing professzor teljes elégtelével végződött.

Azonban a reakciók aknamunkája ezzel az elintézéssel nem szűnt meg. A fiatal zsidó professzort irodalmi munkásságán kezdék ki olyképpen, hogy Lessing kiadója, a Calléban lévő Nele Kampmann-Verlagot azzal fenyegették meg, hogy könyveit tojkottalni fogják abban az esetben, ha Lessing munkáit kiadja. E kampany körül folyik most a harc a reakció és a progresszív elemek között.

Akkor sem volt Lessing professzorról beszélni, aki a következőkben világosította meg a helyzetet:

Politikai hjsza

— Én a kiadómmal parben álok és mindjárt kijelen he em, hogy itt alapjában véve politikai ügyről van szó. 1924-ben tudományos műveim kiadására nézve három szerződést kötöttem az akkor megalakult Niels Kampmann kiadóvállalattal. Egy fölújított tudományág, a karakterológia van most kialakulóban és én főleg ezt műveltem. A kiadó, aki szintén ilyen természetű könyvek kiadására és terjesztésére vállalkozott, engem szólított fel a kiadásra kerülő régebbi művek átadására és saját alárendezésére. Én a cég számára az 1925-ben megjelent Karl Guszáv Carus-féle művet — „Die Symbolik der menschlichen Gestalt“ — engedtem föl. Otaditiam kéziratban a „Karakterológia alapelvei“ című művem kéziratát, azonfelül résztvettem egy folyóirat, „Der Mensch kenner“ szerkesztésében.

— Akkor kezdődött a birodalmi élők érdekében való választási kampany és 1925 márciusában ilyen címen „Hindenburg“ irtam egy karakterológiai vázlatot, amelyben én tudományos tárgyilagossággal kívántam Hindenburg karakterével foglalkozni. Ezt azonban politikai támadásnak meggyarazták és akkor kezdődtek a hannoveri felkölán az ellenem irányuló heccok, amelyek ma sem szűntek meg. A kiadó vállalat, amely közben jobboldali orientációt vett, azzal a megkereséssel fordult hozzám, bontsam fel a közöttük fennálló szerződéses viszonyt, minthogy a vállalat nem tudja azonosítani magát az én világnézetemmel, én pedig nem tudom behelyezni magam az övébe.

A bíróság a reakció mellett

— Én a magam személyére nézve készségesen felbontottam a szerződést és kijelentettem, hogy a magam munkáját nem kívánom ennél a kiadónál megjelentetni, azonban a szerződésnek olyan része volt, amiről nem mondhattam le, minthogy ez az ügy már más tudósok érdekeit is érintette. A Kampmann-kiadóvállalat, mint említettem azo kívánsa, hogy a régebbi karakterológiai irodalmat dolgozzam, vagy dolgoztassam át. E művek feldolgozása céljából felkértem Dr. Max Schneidewin, dr. Rolf Reismann, dr. Wilhelm Ring és dr. Adolf Zaidies egyetemi tanárokat, akik éveken át szorgos munkát végezve, átadták nekem kéziratban műveiket, amiket még a Lessing-hecc előtt juttattam el a kiadóvállalathoz, amely azokat el is fogadta. Ragaszkodtam hozzá, hogy ezek a munkák megjelenjenek és amikor a kiadóvállalat vonakodott kérésemet teljesíteni, perre vittem a dolgot. A lünerburgi törvényszék volt illetékes ez ügyben íletet hozni. A kiadóvállalat bizonyítási eljárást kért arra nézve, hogy

e Németországban ma uralkodó politikai hangulat mellett egy német kiadó nem kockáztathatja egy politikailag kompromittált szerző művének kiadását. A bíróság erre nézve a bizonyítási eljárásnak helyt is adott.

Európában vagyunk!

— Azonban a jogesetek elvi oldala a következő kérdésben foglatható össze: joga van-e

Holnap jelenik meg az ujévi katonai amnesztia

(Bucuresti Bukarest, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A karácsonyi ünnepek előtt minisztertanács határozat értelmében az igazságügyi és hadügyi miniszter tervezetet dolgoztak ki polgári és katonai bűnözők amnesztiaja ügyében. A polgári amnesztia-rendelet még karácsony előtt aláírta az uralkodó, úgy, hogy azok a polgári személyek, akik büntetés elengedésben, vagy büntetésredukcióban részesültek, karácsonykor elhagyhatták a börtönt. A katonai amnesztia-rendelet azonban nem készülhetett el időjében és így a karácsonyi amnesztia-ból új-vi amnesztia lett. A hadügyminiszter ma az uralkodó elé terjesztette az ujévi amnesztia-ra vonatkozó dekrétumot. Az amnesztia-rendelet a „Monitorul Oficial“ holnapi számában jelenik meg.

Olaszország bevezeti a fascis' a időszámítást

Az olasz poszta csak olasz nyelven címzett küldeményeket továbbít

(Róm, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz kormány rendeletet bocsátott ki amelynek értelmében a jövő év januárjától kezdődően a minisztériumok által kibocsátandó okmányokon, rendeleteken és fölbíráson a rendes dátum mellé oda kell írni: „a fascizmusnak ebben és ebben az évében“.

Egy másik rendelet arról intézkedik, hogy belsőleg a porto csak olasz címzésű küldeményeket

továbbít. Ugyanis ez a rendelet meztöltja, hogy belső kiadványokat gót írással bottkkel nyomatassanak.

Ugyanaz a hírforrás jelenti, hogy Miglioli, az olasz téppart egyik elősége, akit a rendrég hónapok óta éber szemmel figyeltetett, ennek ellenére is külföldre menekült. A miláni vatok intézetének igazgatója Gilardi lekéz szitóna menekült a fascis'ak hátsági zaklatásai elől.

Az angol kormány az idegen államoknak nyújtott háborús kölcsönök szigorú behajtását határozta el

Cseng-Cso-Lin kínai vesér nyilatkozata a kínai eseményekről

(London, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tisztelttel arra, hogy a legutóbbi események övétetést ben az állam bevétele 150 millió fonttal csökkent, az angol kincstár arra van kényszerítve, hogy határozottabb megatartást tanúison azon államokkal szemben, amelyek adósságukat vele szemben még nem rendezték. Így lépéseket tesz Anglia majd Franciaországban a Caillaux fele megállapodás ratifikálása érdekében, azokivül szigorú hangú felhívást intéztek a jugoszláv, görög és portugál kormányokhoz, amelyben felszólították őket az Angliával szemben fennálló adósságok fizetésére.

Peking, december 28. A „Daily Mail“ tudósítója beszéget folytatott Cseng Cso Lin kínai ábornokkal, aki a kínai helyzetet rendezni óhajó

uj angol javaslatról a következőket mondotta:

— A régi szerződéseket lépésről lépésre meg kell szüntetni. Véglégs programot dolgoztak ki arra vonatkozólag, hogy a külföldi békes együttműködést biztosítsunk. Ha Kína megkapja a bolsevista járányt, akkor a ferőzés Nagybritanniát, Amerikát és Japánt is fenyegeti. A szovjet most elozónli Kínát, hogy közvetlenül hozzáférközhessen ehhez a három nagyhatalomhoz. Éppen ezért van szükség ezek támogatására. Kívánok, hogy a közös ellenségnek ellentárbesszünk. Ez a támogatás anyagi és erkölcsi kell, hogy legyen. Először nekem tettek javaslatot az együttműködésre és csak aztán fordultak Kantonhoz az angolok.

Mussolini támogatja Ottó főherceg magyar trónigényét?

Fantasztikus angol híradás Mussolini Zita-nak tett ajánlatairól Bethlen atszervezi az egységes pártot

(Budapest, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Echo de Paris“ angol forrásból azt a kalandos izű táviratot közli, amelyet a budapesti lapok is átvettek. A távirat szerint Mussolininek egy bizalmas embere felkereste Li quietóban Zita exkirálynét és ajánlatot tett neki az olasz kormány nevében. Eszerint az olasz kormány kész arra, hogy az egész családnak letelepedési engedélyt adjon Olaszországban, azonkivül pedig jelentős évjárásokat is biztosít részükre, sőt Mussolini meghatározottabban támogatná Ottó trónigényét Magyarországon. Zita — folytatja a londoni eredetű híradás — elutasította az olaszok ajánlatát, azzal a kijelen-

téssel, hogy ha fiára magyar a korona vár, akkor nem akarja, hogy ennek beteljesülésekor ezt egy olyan hatalomnak kelljen köszönnie, amely Magyarországnak ellensége.

Budapest, december 28. Az „Ujság“ szerint Bethlen a közeljövőben atszervezi az egységes pártot. Ezzel megváltozik a párt hivatalos neve is, amely a jövőben Országos Kereszténykeresztényen kigazda, földműves és polgári párt lesz. A politikában azonban ezt a nevet majd egységespárt, vagy nemzeti pártira fogják rövidíteni. Az „Ujság“ érteutlése szerint a párt tisztikarát is felírásítik. A párt vezére továbbra is Bethlen marad, a mostani elnök, Mayer János földművelésügyi miniszter helyébe báró Perényi Zsigmond kerül, akit Szecsenyben a pótválasztásokon fognak mandátumhoz juttatni. A párt alelnöke Ugron Gábor lesz, ügyvezető alelnök Almásy Pál marad, Kállay hsznagyt helyét pedig Szakács Géza fogja elfoglalni.

Nagy Szilvester-est a Metropol kávéházban!

Tombola! A zenét HUBERT zenekeze és GEBORGECU szolgáltatták. — A Malacsorsolás! n. é. közönség kellemes szórakozásról minden tekintetben gondoskodik, azonban kérjük, hogy az előzetesen lefoglalt asztalokhoz már este 9-10 óra között egy hozzátartozójukat küldjék el, hogy a kényelmes és helyezkedés tisztosítva legyen. Tisztelettel a tulajdonosok

ZSIDÓ KÖZÉLET

A bányai Keren Hajjesszód kampány. Besszelgetés B. Karpinnal

(Timisoara-Temesvár, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azóta, hogy világszerte megindult a Palesztina munka, talán egyetlen erdélyi Keren Hajjesszód kampányának sem volt olyan súlyos jelentősége, mint annak, amely az utóbbi napokban vette kezdetét. Palesztinában ki is van. Chlacszerdek hónapok óta téli-nyári van. Hoztatva, az edzett kezéből kihullottak a csákányok és a többi szerszámok, a karok nem leldh toek építőmunkára: az utak menén, a bányák mélyén és a messi síkságokon egyelőre csak gyéren hal-latezik vig nétaszó.

Van munkás, bőségben a dolgozni végző rszidó energi, de nincs munkakialom...

Ami megnyugtató és ami nyugtalanító

De ebben a krízisben, a gyorsiramu ujjáépítés pillanatnyi megtorpanásában, úgy érezzük megis, mégis van valami megnyugtató és ez, hogy a krízis nem a zsidó munkakeszég, munkabírás, vagy el-ernyeds krízise, hanem csak a tőke, a munkakialom hiányának a krízise.

Ma a gazdasági hiús nem elzigelet jelenség. Ennek nyomása alatt áll most — talán az egy Amerikát kivéve — az egész világ. De amíg a legtöbb állam megfelfelé emelkedésével és év százados gazdasági konstrukciókkal védekezhetik a nagyobb katasztrófák ellen, addig Palesztina csak most éli a fejlődés gyermekkorát: és a legkisebb zökkenés is súlyos megrázkódtatással járhat. És ez a krízisnek a nyugtalanító momentum. És ezért van súlyos jelentősége az erdélyi Keren Hajjesszód kampányának is.

A temesvári kampány

Néhány nappal ezelőtt Temesvárra érkezett B. Karpin, a Keren Hajjesszód direktoriumának berlini tagja. Karpin egyike azon keveseknek, akik negyformán párcsul szónoki készség és adminisztratív erő Rovid utléte alatt három előadást is tartott, ezek közül egyet a gyárvarosi statusquo hitközség templomában, a szombati ima után, ahol több száz hitközségi tag előtt a talandul és málából vett egyszerű ciatunával magyarázt. Palesztina felépítésének jelenőségét. Ki árolag nagyarányu propagandájának és személyes munkájának, melyet a temesvári cionista vezetők odaadó támogatása kísér, tudható be, hogy e néhány nap alatt olyan anyagi eredményt ért el a kampány, amely összehasonlít hatatlanul jobb a t. valynál.

A kellős cél

Ma egyétként beszélgetést folytattunk B. Karpinnal, aki a bányai Keren Hajjesszód kampánytal kapcsolatban az alábbiakat mondotta:

— Eddigi munkás égomban kerős ől vezetett: az egyik az aktív cionisták alacsony nívón mozgó Keren Hajjesszód jgyzereit felmenni a lehetőség maximumáig, a másik: a neocionista zsidóságot bekapcsolni a Palesztina-munkába. Különösen fontos az utóbbi itt Temesváron, ahol egymással divergás mentalitású és pártállásu zsidóság lakik, de amely nek szintén meg kell étni végre, hogy Palesztina felépítése nem egy párt vagy osztály kérdése, hanem az egész zsidóság becsületbeli ügye. Ellenségeinknek egyik igen tetzetes vádjja a zsidóság ellen az, hogy parazita nép, más nemzeteken elősködünk. Nos hát a zsidóságnak meg kell mutatnia, hogy nem vagyunk parazita, akarunk és tudunk építeni, csak hogy a Balfour-deklarációig nem volt meg erre a lehetőségünk.

Az új politikai faktor

— Hogy Palesztina ma már a politikai és gazdasági faktorok sorába lépett, bizonyosság erre az is, hogy ugy Franciaország, mint Németország külügy miniszteremunk úján Pro Palesztina tars ssegokat alkítottak azzal a rendelkezéssel, hogy Palesztinával gazdasági relációkat teremtsenek. Amikor tehát

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

máris ilyen és ehhez hasonló eredményeket tud felmutatni a zsidó ujjáépítés, akkor világnézeti szempontokon túl minden zsidó embernek kötelessége, hogy ezt az ujjáépítést támogassa.

— Örömmel állapíthatom meg — fejezte le Karpin — hogy e néhány nap alatt sikerült arról meggyőzőn több olyan előkelő s.e. éyiséget, akik

távol állnak a cionista ideológiától, de a Palesztina-munkával szemben máris bizonyították aldozat-készségüket.

B. Karpin néhány napig Lugoson folytatja tevékenységét, ahonnan ismét visszatér Temesvárra, ahol egy miting keretében fog újabb előadást tartani. (s. m.)

Rascanu tabornokot Beszarabia fő kormányzójává nevezik ki

(Bucuresti-Bukarest, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Averescu kormány megalkulása óta a kormányzat egyik leg súlyosabb problémája Rascanu tabornok volt hadügyminiszternek személyi kérdése volt. Rascanu tabornoknak nem juott miniszteri tárca és ez többször vetítette előre a kormányzátszervezés szükségének árnyékát.

A kormány Beszarabiában fő kormányzóit stallunot akart szervezni a miniszterségtől kicsöppent Rascanunak, az uralkodó azonban nem akarta aláírni a dekretumot. A „Cuvantul” most arról értesül, hogy Rascanu tabornok csüörtökön lelezi az esküt, mint tarcánéküli miniszter és Beszarabia fő kormányzója. A lap közli, hogy a miniszterelnök részletesen megalkototta a fő kormányzó munkakörét, amely igen nagy hatáskör: foglal majd magába Rascanu kisenyvi beiktatásánál Averescu tabornok is jelen lesz.

Rejtélyes örökösödési ügyben nyomoz a budapesti rendőrség

(Budapest, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti főkapitányiszag igen érdekes hagyatéki ügyben nyomoz, amelynek s átal még a háborúelőtti időkre nyúlnak vissza. 1912-ben az akkor 16 éves endős Bocskai Katalin Szegedről szülőitől megszökött, P sen táncosó lett, ahonnan néhány hónap múlva egy dúsgazdag földesúri földbirtosos feleségül vette. Bocskai Katalin nemokára megunta a házasságot, viss ajött Pestre nagyvilági életet kezdte élni. Magasrangú politikusok, társadalmi előkelőségek fogadószobáiban szerepelt, nagy szatású díszleteket kötött és óriási nyereséget voltak a tősd-konjunk ura időjén.

A tőzsdén ismerkedett meg Spitzer Miksa tekintélyes budapesti nagykereskedővel, akit az asszony szépsége megpölvolt és melléje szögödött. Ez év március havában az asszony megbetegedett. Amikor láták, hogy meghalhat, Spitzer egy közjegyzővel felkereste a

szanáóriumában, ahol hosszas rábeszélésre végrendelést íratott vele alá, amelyben minden vagyonát Spitzer unokájára, Ligeti Mariannra hagyományozta.

Bocskai Katalin hálála után jelentkeztek a hagyatéktért szegedi rokonai. Meglepetéssel értesültek a végrendeletről és megállapították, hogy a lakásból a halál után több értékes holmi eltűnt. Pert indítottak a végrendelet érvénytelenítése érdekében és ugyanakkor feljelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az értéktárgyakat elvitte. A deaktív házuntást tartottak Spitzer lakásán, megtalálták a holmikat, Spitzer azzal védekezett, hogy unokája érdekében jogában állott a Bocskai Katalin lakásában hátrahagyott értéktárgyakra vonatkozó az intézkedni. A roppan érdekes hagyatéki ügy f jelleményeit előkelő budapesti körökben nagy érdeklődéssel várják.

Az új jugoszlav miniszterelnök első nyilatkozata

Mindenekelőtt gazdasági válságot akarja megoldani a jugoszlav kormány

(Belgrad, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jugoszlavia új miniszterelnöke tegnap adta első nyilatkozatát a sajtónak.

— Kormányom — mondotta Usonovics — a két leg-rösebb pártból alakult meg és senki sem tagadhatja, hogy kiváló parlamentiis kormányt reprezentál. Kiszek vagyunk a koalíció kibővítésére a szlovénakkal is, mert ennek semmi akadályát nem látom. Ami a legelső belpolitikai teendőinket illeti, mindenképp a gazdasági válság megoldására fogunk törekedni. Ha ezzel rendeződünk, keresztülvisszük a miniszteriumok és tisztviselői létszámának csökkentését is. Harmadikoran a költségvetésről, valamint az adókiegyenlítéséről szóló törvényeket fogjuk tető alá hozni.

— Ami a külpolitikánkat illeti — folytatta a miniszterelnök — a szerb, horvát és szlovén öbbségi pártok képviselőiből alakult kormány kellő garanciát nyújthat a külföld előtt arról, hogy Jugoszlavia mindenféle szempontokból teljesen konszolidálódott.

Usonovics miniszterelnök optimista kijelentésével ellentétben a belgrádi politikai körökben az új kormányt általában kedvezőtlenül fogadták. Az ellenzék részéről, de a radikálisok kebelében is e ösen kifogásolják azt, hogy négy tárcát parlamenten kívül álló személyekkel töltötték be, akik között aktív szolgálatot teljesítő tabornok is van. A radikális klubban különösen viharos jelenetek játszódtak le. A párt tagjai élesen megtámadták a körökben megjelenő miniszterelnöket és tiltakoztak az ellen, hogy a sabianttet a radikális klub megkérdése nélkül állították össze. Többen követelték a radikális klub taggyűlésének azonnali összehívását. Tekintettel azonban a miniszterelnök

hirtelen megbetegedésére, a klubgyűlést csak szerden tarthatják meg. Beavatott forrásból nyert értesülések szerint ez az ü és döntő jelentőségű lesz a kormány sorsára nézve.

A helyzetet erősen bonyolítja az is, hogy még mindig nyitott kérdés a szlovének vezérének, Korosecnek a kormányba való belépése. A szlovének különösen azt kifogásolják, hogy aktív katona is részt vesz a kormányban. Követelik, hogy Miloszaljevics tabornok, közlekedésügyi miniszter nyugdíjaztassa magát.

Elnevi körökben az a vélemény alakult ki, hogy Korosec semmiképpen sem lép be a kormányba. Ez a körülmény csak fokozza a radikálisok elégtelenségét, mert a kabinet sorsa ilyen módo ujr: csak Radictól függne. Rola pedig Usonovics miniszterelnök legutóbb is kijelentette, hogy lehetetlen vele együtt dolgozni.

Nagy karácsonyi vásár
melyen lezallított árakkal.

Női divat gyapjúmellények 400 leitől
Divat Paloverek 500 leitől
Föld-cos harisnya, minden szíben *5 1-1
Di at borkesztyűk..... 295 lei

Gyermek- és téli keztyűk, valamint gyapjú harisnyák, sálak és gyermek szettiek legolcsóbb bevásárlási forrasa

„Helios” Fótér 7.

Ékszeresek ben, órák és dísz tárgyakban, utazóknek 10%, vide jean-k v. sutj gye. teul meg, ha ékszerszükségletüket

FEINER, Arad St. Bratiano, (vo t Weite J. u.) 3. Ora és ékszerárnaáz. ban szerzik be

A bukozlat

(Bucuresti) Kelet tudósítójától. Bucuresti díktások nev Saicaru és miniszterelnököt a vasuti sz. visszapillantás vázolja azt a is egy bizot tá áca. A bizján tette meg végrehaj á-árcó ügyi miniszte törvényellenes akart, a biadott jegyet. A memor

Euró

(Cluj-Ko) tudósítójától. szókataul végén Euró kezdetlen t c a nem va abucornális katasztrófák Béc-ből áll, o s a g a Trieszt óta nem vo nagy, hogy felhorított. Abbázia és megafiat.

Egy herc

Góhábá

(Berlin, jától.) Néme szé hamos ge nagy o emlé kalandjára. legutóbb Gó Hohenzollern lönyvbe és pozig tartó rapot a gó H h nollertek. A herc előadást és koladébonbor porosz herc góhái fejede k rályi herc valamenyit

O

(London) tájától.) A tekintély ság egy es ilyen alkál az Egyesül mindig ne A „Tim sen állást többek kö „Nincs Szó jeteroe k-pe ola ok vetség telj ket szinte Ilyen felté ság hiányá egyre föl sz D. más al

A bukaresti sajtószervezetek küldöttségileg tiltakoztak a szabadjegyek törvényellenes elosztása miatt

(Bucuresti Bukarest, december 28. Az Új Kelet tudósítójától.) Az újságíró és a kiadói szindikátusok nevében Stelian Popescu Mavrod, Pamfil Saicaru és Nedelea felkeresték ma Averescu miniszterelnököt és memorandumot nyújtottak át neki a vasúti szabadjegyek ügyében. A memorandum visszapillantást vet a szabadjegyek történetére, majd vázolja azt a dekrétumot, amelyk alapján az idén is egy bizottságot küldtek ki a szabadjegyek kiosztására. A bizottság a legkomolyabb studiumok alapján tette meg javaslatát és már csak a határozatok végrehajtásáról volt szó, amikor Valeanu közlekedésügyi miniszter hibát követett el, megsértve a sajtót, törvényellenesen annak adott szabadjegyet, akinek akart, a kiadóhivataloknak pedig egyáltalán nem adott jegyet.

A memorandum hangsúlyozza, hogy a romániai

légkísérlet igen sok közleményét hozták le a különböző közbejárásoknak teljesen ügyetlen, amit ha meg kellene fizetni sokkal nagyobb összeget tenne ki, mint az újságíróknak juttatott szabadjegyek értéke. Majd hivatkozik a memorandum arra, hogy az újságíróknak főképpen azért van szüksége a szabadjegyre, hogy eljuthassanak az ország minden sarkába és pontos, megbízható információkat közölhessenek az eseményekről. Ez pedig az ország az egyetemes érdeke.

A küldöttség felhívta Averescu miniszterelnököt, hogy gondolkodjék a sajtót ért sérelmek orvoslásáról. Averescu miniszterelnök ígéretet tett, hogy tanulmányozni fogja a kérdést és hír szerint még a holnap "Monitorul Oficial"-ban megjelenik, hogy a régi szabadjegyek érvényességét március 31-ig mégis meghosszabbítják.

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szerda
5687. Tévét 24.
1926. december 29.

— Hartmann professor újra Bukarestbe jön. Bukarestből jelentik: A „Lupta” párisi jelentése szerint Hartmann professor a napokban Bukarestbe utazik, hogy újra megvizsgálja az uralkodót. A vizsgálat után fogják az orvosok dönteni arról, hogy vajon az uralkodó Parisba utazzék-e, hogy ott komplexitajk a műtetet.

— A brassói kongresszusi hitközséget fennállásának százéves évfordulója alkalmából bevezették a KKL aranykönyv ére. Brassóból jelentik: A brassói kongresszusi hitközség — mint arról rézletesen beszámolt az Új Kelet — a közelgő ünnepelt fennállásának százéves évfordulóját, a jubileumi ünnepések újabb alkalmát szorgalmazta a brassói zsidó-egyházban, hogy a zsidó nemzeti gyűlés, ékköztűzéssel egyben tanúsított szertartások és lelkis-oda-dáások újabb tanujelét adja. A hitközség képviselő-testülete a napokban tartotta meg dr. Keckeméti Zsigmond elnöklété alatt jubileumi gyűlést. A gyűlés tolymán dr. Fischer Béla határozati javaslatot terjesztett a képviselő-testület pécuma alá, amelyben indítványozta, hogy a jubileumi alkalmával vezessék be a brassói hitközséget a KKL jubileumi aranykönyvébe. A határozati javaslatot egyhangú l-kesedéssel járult hozzá a képviselő-testület minden tagja. Elhatározták, hogy az aranykönyvi bevezetést a következő szöveggel eszközölk: „A brassói zsidó hitközség százéves fennállásának jubileuma alkalmából dr. Keckeméti Zsigmond elnöklété alatt”. (f. p.)

— Hetvenmilliót akar investálni Kolozsvár 1927-ben. Most állítja össze a városi tanács a város jövő évi költségvetését, abban a reményben, hogy ezáltal a kormány nem fogja megisméni a tavalyi példát, amikor a város költségvetésének zömét egyetlen tollonással törölk. Emiatt azután ismét halasztást szenvedtek azok az investálások, amelyek évek óta első helyet foglaltak el Kolozsvár programjában. Tekintettel arra, hogy bizonyos építkezéseket immár lehetetlen elodézni, az 1927 évi program, legalább nagyrészen, meg fog valósulni. A város investációs programjában, amelyet a női hitközség elnöke és a legutóbbi munkára a vilamosmű hőerőtertelek-épületének kibővítése. Erre a többmillió munkára a város már a jövő héten kéri a pályázatot. A hőerőtertelek-épület kibővítése évek óta megkezdődött, de a munkát meg kell fejeznie, mert akkor érkeznek meg a gráci városgyáral megrendelt díszlámpák, amelyek csak a kibővített épületben lehet elhelyezni. Hír szerint a költségvetésben új esztendőben sor kerül a vilamosmű további kibővítésére is. Sargós-ég t-kinetében második helyen áll Kolozsvár investálási programjában az új utcák és utak elkészítése a város külső részein. A közel hetve millió el irányzatban szereplő a réz-órá esedéks Szamos-nid megépítése, a középületek restaurálása és új épületek felállításása is. De külön programja van a városnak arra az esetre, ha meg tudná szerezni a külföldi kölcsönt.

— Nemzetközi demokrata kongresszus Karlsruheban. Berlinből jelentik: A demokrata pártok nemzetközi egyesülete kongresszusát hívott egybe. A kongresszuson számos európai állam demokrata pártjának küldöttsége is részt fog venni. Ugy tervezik, hogy az elnöklést az első napon egy francia politikus vezesse. Koch, a német demokrata párt elnöke följelentést fog tartani a morális leszerelésről. A nemzetközi demokrata kongresszust január tizenötödiktől bezárólag tizenhatodikáig fogják megtartani.

Európaszerte kegyetlenül dühöng a tél

New Yorkban kilenc halottja és husz sebesültje van a hóviharoknak

(Claj-Kolozsvár, december 28. Az Új Kelet tudósítójától.) A sűrű hóviharokkal terhelt szokatlannul enyhén európai ősz után december végén Európaszerte és Amerikában is hatalmas kegyetlen telre fordult az időjárás. Európában ez a nem valamennyi országából hóviharok és abnormalis hideget jelentenek, ami gyakran katasztrófákat okoz. Mai jelentéseinket így adjuk.

Bécből jelentik: Egész Ausztria hó alatt áll, országszerte dermesztő a hideg.

Triesztben jelentik: Ekkora hideg 1906 óta nem volt azon a vidéken. A vihar olyan nagy, hogy a szél az országutakon sok autót felborított. Firenze környéke hó alatt van. Abbazia és Fiume között a közlekedés teljesen megszűnt.

Párisi jelentések szerint országszerte elviselhetetlen, helyenként 25 fokos hideg uralkodik.

Madridból jelentik: Egész Spanyolországban rendkívül hideg időjárás van és a hóvihar óriási károkat okozott. A vihar elpusztította a valenciai cirkuszot, a vadállatok kiszabadultak, de szerencsére a vakító hótól nem látnak és sikerült ártalmatlanul teenni a vadállatokat.

Nyorkból is óriási hóviharokól érkeznek jelentések. A városban a hóviharok kilenc halottja és 20 sebesültje van.

Bukaresti jelentés szerint az ókíráltságban hatalmas hóviharok dúrnak. A vonatok a vihar miatt rendszerint közlekednek. A Fekete-tengeren erős szélvihar tombol.

Egy állítólagos orosz báró mint Hohenzollern-herceg ünnepelteti magát és végigszélhámoskodja Nemetországot

Góthában fejedelmi fogadtatást rendeztek az új kőpenicéi kapitány tiszteletére

(Berlin, december 28. Az Új Kelet tudósítójától.) Nemetországban hetek óta egy nagyszámú szélhámos garázdasodik olyan módszerrel, amely nagyon emlékeztet a hírdő Kőpenicéi kapitány kalandjára. A szélhámos, aki állítólag Korff báró, legutóbb Góthában tünt fel és az ottani szállodában Hohenzollern herceg révén írta be magát a vendéglönyvbe és ez a tény adott azután alkalmat napozni tartó újságíróknak. A megérkezését követő reggel a góthai állami színházban az állítólagos Hohenzollern herceg tiszteletére díszadást rendeztek. A herceg a fejedelmi páholyból nézte végig az előadást és az előadás végzetével óriási doboz csokládobombot küldött a primadonnának „Vilmos porosz herceg” névjeggyel. A díszadás után a góthai fejedelmi udvar díszteremben bankett volt a királyi herceg tiszteletére, amelyen a góthai társaság valamennyi szánott-vő tagja megjelent.

A herceg több ízben javaszkodott pilanai pénzváraról és a város előzeteségei minden esetben nagyobb pénzüsszeggel segítettek rajta.

Néhány nappal karácsony előtt a herceg közölte, hogy két napra el kell utaznia. Részben a kísérte ki az állomásra, ahol maga Gótha polgármestere bevezette őt a vizsgálatos reményében. Azóta elment egy egész hét és minthogy a herceg nem adott több életjelet magáról és megadott címre küldött levelek felbonthatatlanul érkeztek vissza, Gótha polgármestere közölte az erfurti rendőrséggel azt a gyanút, hogy az állítólagos herceg bolondját járatta a várossal. Az erfurti rendőrség mára megállapította, hogy az állítólagos Hohenzollern herceg a rigi Korff báró család 20 éves tagja, akit okmányhamisításért és spr-csopó lopásokért több állami ügyessége köror.

Orosz befolyásra üldözik Kínában az idegeneket

A „Times” feltűnést keltő cikke a szovjet ellen

(London, december 28. Az Új Kelet tudósítójától.) Angliában az év végén szórták, hogy a tekintélyes brit újságok összegezik a Népszövetség egy esztendő munkásságát. Eddig minden ilyen alkalmatnál sajtóval kapcsolatban, hogy az Egyesült Államok és Szovjet-oroszország még mindig nem tartozik a Népszövetség kerekébe.

A „Times” eltérően a szokástól, ezidén élesen állást foglal Szovjet-oroszország ellen és a többek között ezt írja:

„Nincs sok értelme, hogy egyre követeljék Szovjet-oroszország és a Népszövetség közötti kapcsolatok főlátását. A szovjet és a Népszövetség teljesen ellentétes elveken alapul, amiket szinte lehetetlen kiegyesztelni egymással. Ilyen feltételek mellett az önbizalom és a méltóság hiányát jelenti, ha a Népszövetség barátai egyre fölszólítják Moszkvát, hogy jöjjön Genfba. De más alapvető okok is az ilyen fölszólítás

ellen szólnak. A Népszövetség a népek kibékítésén fáradozik, míg Szovjet-oroszország az ellentétek kielezésén. A Népszövetség a nemzetközi együttműködés a nemzeti szivóráttás elismerésének feltételénél köli, míg Szovjet-oroszország az internacionalizmusú-t kard.

A „Times”-nek ez a támadása Angliában nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert ez a befolyásos világlap eddig Moszkvával szemben mindig engedékeny hangon írt. Beavatottak szerint a támadás szoroson összefügg egy Hunkaúból érkezett hírral. E szerint a kínai kormány kereken visszautasította Angliának ama javaslatát, amelyek az idegen elleni mozgalmak megszüntetésére vonatkoznak. Az angolok azt hiszik, hogy a kaptani főmágnak a merev magatartása egyedül Borodin, a szovjet megbízottjának tanácsára történ.

Vasar
akkal.
400 leltől
500 leltől
295 leltől
még gyorsabb
letterek leg-
gyorsabban
7.
Bratkov,
(vo t Weite
J.u.) 3. Ora
és ékszerár-
házban zers-
zik ha

Nagy Szilveszter-est az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklub elnöksége értesíteni kívánja a klub összes tagjait, hogy Szilveszter-est a klub helyiségeiben társul egybekötött és éj lesz melyre a tagokat családtagjaikkal együtt ezton tisztelettel meghívja. Az estély kereében lesz tombola, szerelések, stb. A vezetés kéri a tagokat, hogy szilveszter-est előre foglaljanak le a tiktárságnál s egyben jelentés a részvevő személyek számát is.

Louis Lipsky érdekes nyilatkozata a mizrachizmusról. A nemrég lezajlott amerikai cionista konferencián Louis Lipsky, az amerikai cionistaszervezetelnök kegyen érdekes nyilatkozatot tett a cionizmusnak a valláshoz való viszonyáról. Louis Lipsky kijelentése nemcsak azért bírnak nagy jelentőséggel, mert bennük egy rendkívül fontos elvi álláspont nyírt ellentmondást nem tűrő pregnáns kifejezést, de azért is, mert Louis Lipsky szavain keresztül tudunk meg az amerikai cionisták állásfoglalása nyilatkozik meg. Lipsky érdekes kijelentése így hangzik: „Nevetséges volna letagadni, hogy a cionizmus is a historiai vallástörvények és hagyományok alapján nyugszik, mert ez magától érthető következménye a széles zsidó tömegmi létnek. Pszichológiai vakág lenne szemet hárítani ama tény fölé, hogy a vallásügyi kérdések népnünk zömének lelki szükségletei. Való igaz, hogy vallásos zsidó nem tud kvucában ékezeni, mert ott minden tréri. A dolog természeténél fogva kvucában nem lakhat vallásos zsidó. Nem chaszidikus kérdés ez, hanem frappáns jelle a mélyeséges tapintatosság teljes hányának. Minden egybevetve, a mi hagyományaink nem Carl Marxnál kezdődnek. És ha volna is valamelyes köze Marx tanainak Erec Jiszráél felépítéséhez, miért bocsuljunk le a zsidó hagyományokat, melyek pedig Marxnál talán mégis idősebbek! Mi tücsköt bogarat szórunk a Mizrachistákra, de nem vesszük észre, hogy az élő valóság arra készteti a törvényhü zsidóságot, hogy fölülök elkülönüljék. A hagyományhü népszent érzelmeit nem szabad megbántani! Mit törődöm egyik-másik turistá vallásügyi kifakadásával. De ha fölülök bedugjuk a hasonló zngoldások elől, akkor fenforog az a veszély, hogy népnünk azon szellemi forrásait fogjuk elpuztítani, melyek népnünk tömegeit Erec Jiszráélhoz kötik.

Eljegyzés. Grosz József Carei-Mari, butorgyáros leányát Ellat, eljegyezte Goldstein Adolf városi jegyző Gnrla. (Minden külön értesítés helyett.)

Krausz Flóra Targumures és Kun Adalbert tanár Cuj jegyezik. (Minden külön értesítés helyett.)

Leszereik a tiszti vizsgán elbukott tanítókat Bukarestből jelentik: A közoktatási miniszter ma intervénált a hadügyminiszternél, hogy azokat az 1926-os évfolyambeli tanítókat, akik az augusztusi tartalékos tiszti vizsgán megbuktak, szeljeék le, mert igen sok elemi iskolai katedra vár betöltésre.

Szállítja utánvétellel.

Magyar könyvért

forduljon bizalommal **Ravasz Béla** 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez **Marosvásárhely**

A temesvári Kadima teaestélye Szombaton este tartotta meg a Ferdinand-szálloda téli kertjében bi ünnöns megrendezett műsoros teaestélyét a temesvári Kadima Sportegyesület. A zárkörü esély kimagasló eseménye volt B. Karpis, az éppen Temesváron tartózkodó berlini Keren H. jiszrod direktoriumi tagjának beszéde, aki hatalmas lendülettel és mindégig lenyűgöző, frappáns hasonlatokkal vázolta a zsidó sport feladatát. A nagyhátán beszéd után, melyet lelkes óvációval fogadott a nagy számú díszilugvált közönség, kezdetét vette az estély programja, amelyet Pogány László, a „Temesvári Hírnap“ felelős szerkesztője vezetett be szel emes konferansszal. Ezután Hirschl Irénke, fiatal, tehetséges kis táncfenoméni mutatkozott be szólótánc keretében, majd Reisz Lili, Wechter Sandor és Káhn Kobi adtak elő egy humoros sportjelenetet általános dörültség közepette. Eibenschütz Olga György D. zsidó monológjaival aratott sikert. A Schwartz-táncverek táncodója után kezdetét vette a tánc, amely a hajnali órákig tartott, mindvégig a legjobb hangulatban.

Ujabb forradalmi mozgalmak a görög tisztikarban

Athén, december 28. A görög hadsereg tisztikarában új forradalmi mozgalom indult meg. Több magasrangú katonatiszt a saját ujan felszólította bajtársait, hogy ne nyugtalanítsák mindun alan az országot és lépjenek fel az elégedetlenek ellen, akik azzal a jelszóval, hogy a köztársaság veszélyben van, saját egyéni érdekeiket szolgálják. Szalonikiben letartóztatott egy tisztet, aki jegyzőkönyvet íratott alá társaival, amelyben egy új mozgalomhoz való csatlakozásra szólította fel a görög hadsereg összes tisztjeit.

Uj heber nyelvian. L. Wankopf Kálmán, a szamaritai T. rouc heber elemi iskola koválo és agilis igazgatója az Aviva-B. risszia kulturbizottsága megbízásából és kiadásában egy új heber nyelvian előfüzetét bocsátotta ki. A kétfelületű megjelölő nyelvi anyag a Schidlof-B. ritz módszerek figyelembevételével a magánnyelv és magánnyelvok számára készült, de tanítók részére is megédkönyvül szolgál. Az új nyelvian magyar anyanyelvű növendékek tart szem előtt, akik számára könnyen érthető nyelvet és a szerző alapos nyelvianitói gyakorlata által indikált kiűnű módszerrel van megírva. A mű, amely Hirsch L. jos szatmári nyomdász kiűnű nyomtatásban jelenik meg, kapható a szerzőnél Szatmáron (S. r. C. uza Voda 20. sz.) valamint a Hirschdunál Kolozsvarott. (s. m.)

Halálozás. Kedden reggel a „Parizs“ szállodában váratlanul meghalt Grün Isák káoszarmási tekinélyes kereskedő. Ma délután temették nagy részvét mellett az ortodox zsidó temetőben, ahol a gyászbeszédet S. rohi egyetemi rabbi arotta fölöte.

Haemorsan vegbelkupok bevált gyógyszer aranyer ellen

Egy parisi ékszerkereskedő egész kirakatát ellopták. Párisból jelentik: A lopás technikájában rekordot teremtettek azok a tolvajok, akik a minap fényes nappal ellopták Jules R. quier ékszerkereskedő egyik kirakatát ékszeresöl, rámtától, üvegesöl együtt. A kirakat vitruformájú volt és az üzlet bejárata mellett a falhoz volt erősítve vaskapocokkal. A kirakat tele volt drága ékszerekkel és aranyórákkal. Az ékszerész egyike ismerőse figyelmeztette a kirakat ol ünésére. Eleinte azt hitte az ékszerész, hogy a figyelmeztetés csak tréfa, mert a kirakat olyan erősen hozzá volt vasalva a falhoz, hogy csak erős munkával lehetett onnan el ávolítani. Végre mégis kiment az utcára, hogy megnézzze: ott van-e helyén a kirakat? — és nagy volt a rémülete, amikor meggyőződött arról, hogy mindenestöl ellopták. A rendőrségi nyomozás folyamán jelentkezett néhány járőkelő a rendőrségnél és elmondotta, hogy fiatal embereket látott a lopás idején a vitru körül foglalatokodni, de azt hitte, hogy az üzlet személyzetéhez tartoznak. Bámulatos, hogy mi módon tudták olyan gyorsan levenni a falról a kirakatot, melyet azután alkalmasint a közelben várakozó automobiljukon vittek el észrevétlenül.

Huszonöt ezer lejes adomány a máramaroszigeti zsidó kórházi nőegyletnek. Máramaroszigeti tudósítók jelentik: V. sárnap, december 19 én a helybeli Kórházi Nőegylet F. rkas Saulné elnökiets alatt, a november 28-án lezajlott választások eredményeképpen, megtartotta ugnevezett újraalakuló közgyűlést a Joint bank termében. A gyűlésen ezuntal is szokatlan nagyszámban jelentek meg a tagok és az érdeklődők. Mintegy háromszáz hölgy jelenlétében emelkedett szólásra F. rkas Saulné elnökő, aki megköszönte újból, hogy az egyesület élére megválasztottak és hangsúlyozta, hogy mindent el fog követni, hogy az egyesület teljesítse misszióját, a szegény kórházi betegeket elláthassa rituális ingyenes kosztta. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Fried Abrahám emelkedett szólásra. Beszédében fáj-

Aldott állapotban lévő nők és ifju anyák a természetes „Ferencz József“ kesztróviz használatával által rendszeres gyomor és belmüködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás főképviselői a Ferencz József vizet igen sok esetben bíróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalommentesen hatónak találák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

dalmasan emlékezett meg arról, hogy az egyesület életében az utóbbi időben szokatlan békésállóság állott be. A harc azonban nem a jelenlévők részéről indult meg, hanem a távollevők sítják mesterségesen. Azon reményének ad kifejezést, hogy az egyesület az új elnökönél az élen, hitatásának magaslatán fog állani és a cél érdekében tudni fogja kötelességét. Végül felolvasta az egyesület új alapszabályait, amelveket a jelenlévők egyhangulag elfogadták. F. rkas Saulné emelkedett ezuntal ismét szólásra, aki egyben kijelentette, hogy alapító tagsági díj fejében huszonöt ezer lejt ad az egyesület céljára. F. rkas Saulné nemcsak példájával felbuzdulva, Paszternák H. rochné 5000 lejjel, Jakobovits F. rencné, Fried Ignáczné, Leichtmann Mórné, H. rka M. káné, H. rskovits Abrahámné és N. N. 1000—1000 lejjel, valamint L. bovits Miksáné, Wied H. rmanué és még három ismeretlen 500—500 lejjel lépett be az egyesület alapító tagjai sorába.

Haemorsan végbelkupok azonnal megszüntetik az a. a. jeres ájaldalmakat.

A palesztinai Makkabi-szövetség kongresszusa

Tel-avivi jelentés szerint a napokban zajlott le az erec-jiszráéli Makkabi-egyletek országos kongresszusa, 34 egylet delegátusainak részvétele mellett. A kongresszust dr. Lewy Epstein, a Makkabi világszövetség elnöke nyitotta meg. Tiszteletbeli elnöké nagy lelkesedéssel választották meg. A kongresszus elősorban a palesztinai zsidó sport helyzével foglalkozott, de számos olyan határozatot hozott, amely irányadóul kell, hogy szolgáljon a fejlődés útjára tért zsidó sport galutbsi képviselőinek is.

Elhatározta a kongresszus, hogy a Keren Kajemet Lőjiszráél hivatalosan üdvözli fennállásának 25 éves jubileuma alkalmából. Ebből az alkalomból kötelezővé tétetik az összes Makkabi-egyletnek, hogy bevételeik egy bizonyos százalékát a Nemzeti Alap javára adják, Keren Kajemet-adó formájában. Kötelesek ezenkívül az összes zsidó sportegyletek a jubileumi ünepések alkalmából egy mérközéat rendezni és a bevétel 50 százaléka a Keren Kajemet javára szolgáltatandó be.

A Makkabi-szövetség a kongresszuson programatikusan leszöegte, hogy a zsidó sportegyletek működésének célja és tartalma zsidó nemzeti alapon álló sportkultura megteremtése, a tiszta amatőrizmus szellemében. A palesztinai egyletek számára szigoruan megtiltják a professzionizmus bevezetését és alkalmazását, mint olyant, amely merő ellentétben áll a zsidó nép fizikai és testi regenerálódásának gondolatával. A Makkabi-szövetség célja az, hogy testben erős és rezisztens, lélekben megújított generációt neveljen az országépítő munka számára. Eppen ezért kéri a hatóságoktól nevelőintézményszerűségének elismertetését az ezzel járó összes kedvezményekkel.

A szövetség vezetőségét megbízzák azzal, hogy a külfölddel a szorosabb, bensőbb kapcsolatot kiépítését kezdjék meg.

A jeruzsálemi Makkabi a közeleli hetekben nagy egyiptomi és afrikai túrára indul. Végül kimondotta a kongresszus, hogy határozatilag kéri a cionista Executivétől a költségvetésben nagyobb összeg megszavazását a palesztinai zsidó sport céljaira.

Butor Hálószoba, szép, jó és olcsó. **Siebold** Fülöp butorgyárában **Timisoara, II., Távirá-u, 19. sz.**

ata
LEPA
P
v
Bogyanta
Gyár: A
N
(volt We
Me
kisipar
atem
Bata
Ej
Sib
és
árukat.
Fontos!
Neu
Regina Mar
400 Yd. olasz c
50 mt. I. a. g. p. s
Duplaszáles glo
Megnyilt
to
melyben m
garantált fi
megrendel

**Ügyvédi
határidőnapló**
1927. — Lei 480.
LEPAGE-nál Kolozsvár.

Perfeet

vésnöki müintézet

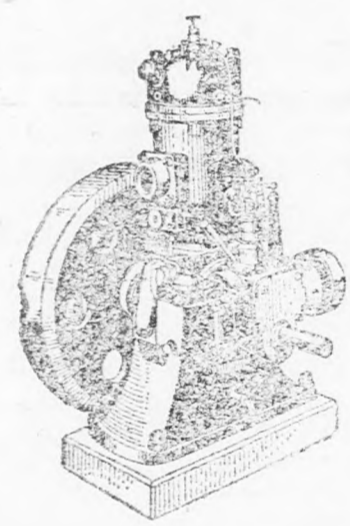
Buggyantáblégygáyr, domborműnyomda,
Postafőző 97. Fűk: Timi-
soara, Str. Mercv No. 3.
Gyár: **Arad**

Női kalapok
a legegységesebb kivitelben
és atala-
Moskovits
kalapszalomban, Cluj, Cal.
Regele Ferdinand No 3
(volt Wesseláyi Miklós utca) Az udvarban

Mezőgazdák,

kisiparosok legolcsóbb üzeme a két-
ütemű kompresszor- és szelepnélküli

Hatz Dieselmotor

Vezérképviselet: **Technica Bă-**
năneană Timisoara I. (Jo-
zsef u. 20. Telefon 6-72.
Taviratok: Bantehnic. Szakmórnői
látogatás, költségtérítések díjmentesen

Eljovits és Welsz

Sibiu, Elisabeth-Gasse 32.

Ajánlunk elsőrendű

**szalami
és füstölthús**

árakat. Postai csomagolás naponként.
Szolid kiszolgálás.

**Fontos! Szabókellekek, belés, cerna,
harisnya, vattelin, gombok**
Neumann Károly

Regina Maria 10. szakszertőben vehető
400 Yd. olasz cerna 8 L. 300 Yd. angol cerna 15 L.
50 mt. I. a gipselyem 350 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

**Megnyilt a Széchenyi-tér 34. sz. alatt
tojás üzlet**

melyben minden nap szakszerűleg lámpázott
garantált friss tojást piaci árban 50-100 dbig
megrendelést házhoz szállítunk. **HOLLANDER**

KÖZGAZDASÁG

**Február elsején lépnek életbe a gyógyszeriparban
és kereskedelemben az egységes eladási feltételek**

**Az erdélyi és bánági nagydrogériák az egységes eladási feltételekben való
csatlakozásra hívták fel a regáti és bukovinai vállalatokat**

(Cluj-Kolozsvár, december 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint ismeretes, december 5-én az erdélyi és bánági nagydrogériák képviselői Kolozsváron értekezést tartottak, amelyen meggyezésre jutottak a gyógyszerészekkel a gyógyszereszkalmazottak szociális hívtárságának teljesítése kérdésében. Ennek az értekezletnek azonban volt egy másik programpontja, még pedig az egységes eladási feltételek megállapítása. Az erdélyi és bánági nagydrogériák ezt megjelent képviselői a feltételeket elfogadták, egyúttal kifejezték azon készségüket, hogy a megállapítás betartására először önként vállalkozzanak. Az eladási feltételek egyes pontjai a következők:

1. Február 1-től kezdve megszüntetik a franco franco szállítást, megszüntetik az ingyenes szállítást és beszüntetik az ingyenes kártya-szolgáltatást is. Kivételt képez ez alól a helyi forgalomban eladott áruk elszállítására, amelyet minden nagydrogéria és gyáros maga láthat el.

2. Utánvételről és közpénzvásárlásról a

kasszaosztót egységesen három százalékban állapítják meg.

3. A kártyaosztás feltételei: 30 napra szóló bankutalvány, vagy 60, illetőleg 90 napos váltófédezet.

Ezek a feltételek nem vonatkoznak a külföldi képviselői cikkekre, valamint a saját gyár mányokra, mert ezek eladási feltételeit mindenkor az illető gyáros maga állapítja meg.

Az új feltételek megállapítására — a nagydrogériák szerint — azért volt szükség, mert egyrészt az általánosan súlyos gazdasági viszonyok, másrészt pedig a folyton emelkedő rezsiköltségek és a nyomorító verseny a vállalatokat kritikus helyzet elé állította, amely ellen most egységes eladási feltételekkel próbálkoznak védekezni. Múltan eddig az akcióban csak az erdélyi és bánági nagydrogériák vesznek részt, csatlakozásra szólították fel a regáti és bukovinai vállalatokat is, hogy így országosan léptessék életbe február 1-én az új üzleti üzeneteket a gyógyszerkereskedelemben.

¶ Egyelőre csak kézpénzüzeteket szabad az aradi tőzsdén lebonyolítani. Jelen-tette tegnap az Uj Kelet, hogy Arad városa áru és terményvásárlást kapott. A dekrétum kimondja, hogy a tőzsdén csak kézpénzüzeteket lehet lebonyolítani. Erre a rendelkezésre azért volt szükség, mert a jelenlegi tőzsdetörvény nem ismer terminuzletet. Ha az új tőzsdetörvényt megszavazzák, úgy ez a rendelkezés automatikusan megszűnik.

¶ Román-osztrák kereskedelmi kamara általnak fel Bácsben. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy Bácsben osztrák-román kereskedelmi kamara létesítését kezdeményezi a két ország gazdasági kapcsolatainak kimélyítésére. A bécsi román kereskedelmi ügyvivő jelentése szerint osztrák kereskedelmi körök kedvezően fogadják a kamara felállításának tervét és a romániai kamara uniója is pártolólág nyilatkozott ebben a kérdésben, csak azt a feltételt köti ki, hogy a kamara tagjainak fele román alattvaló legyen és a bécsi román kereskedelmi ügyvivő hivatalból tagja legyen a vezetőségnek.

¶ Negyvenmillió aranymárkért sineket vesz a kormány. Románia vasuti hálózata közlekedésben már annyira le van rongyolódva, hogy a forgalom lebonyolítása a legnagyobb veszedelemmel jár. Vannak vasuti vonalak, amelyek 25-30 óra nem elegendőek sem a talpfákat, sem a sineket. A CFR ezideig hibás próbált éveken át megfelelő külföldi kölcsönt

szerezni a vonalak rendbehozatalára. Emiatt váltak oly gyakorlattá a katasztrófák, ha már a vonatok amugysem haladnak a maximális sebességgel. Most végre sikerült a kormánynak ezt az égető problémát, ha nem is teljesen, de leg-lább átmenetileg megoldani. Köztudomású, hogy a német-román gazdasági tárgyalásokkal összefüggésben több németországi cég különböz ajánlatokat tett a kormánynak, így többek között a berlini Otto Wolf cég arra vállalkozott, hogy Németországnak Romániával szemben fennálló 40 millió aranymárka háborus adóssága erejéig sineket szállít a CFR-nek. Az erre vonatkozó szerződést a közlekedésügyi miniszter ma írta alá.

¶ Ötvenhétmillió font sterling vegyipari tröszt alakult Angliában. Londonból jelentik: Az angol nagyipar körében tapasztalható koncentrációs törekvések közül az elmúlt héten megvalósult a vegyipari trösztje. Az új tröszt alaptőkéje 57 millió font.

¶ Francia találmány a műselyemipar fokozására. Londonból jelentik: Textilipari körökben egy francia mérnök találmányáról beszélnek, amely óriási hatással lesz a műselyemipar fejlődésére. A találmány lényege az, hogy lehetővé teszi a műselyemnek trikotázs-gépeken való szövőését és a termelést kétszeresen meggyorsítja. Több angol nagyiparos egy londoni bankkal részvénytársaságot alapított az új találmány kihasználására. A gép — állítólag — pamutból, sőt fémzálakból is szövi a mű-

Tőzsde

A háromnapos ünnepi szünet után a piac felülénkült. Az ultimóra való tekintettel jelentős üzlet-
kötések történtek.

Devizák	Valutapiac 1926 december 28 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3710-3725	---	---	488	8750	13821	13710	652 ³ / ₄	1934 ¹ / ₂
Newyork	191-192	517	517	2524	191	71420	70825	3376 ¹ / ₂	---
London	934-938	2509	2509	122 ¹ / ₂	935	2467	2438	16380	485 ³ / ₄
Páris	765-775	2045	2050	---	770	2838	2814	13433	396
Milano	855-865	2340	2350	114 ¹ / ₂	880	3259	3220	154 ¹ / ₂	452
Prága	530-572	1532 ¹ / ₂	1532 ¹ / ₂	78 ³ / ₄	575	2115 ¹ / ₄	2098	---	296 ¹ / ₄
Budapest	869-882	7245	7240	---	2720	---	9929	473 ¹ / ₄	---
Belgrád	340-345	912 ¹ / ₂	912 ¹ / ₂	---	340	1260	1249 ¹ / ₂	5955	176 ³ / ₄
Bukarest	---	275	270	1335	---	873	369 ¹ / ₂	1775	58
Varsó	2200-2250	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	---	---	7830	7854	374 ¹ / ₄	---
Bécs	2700-2720	7305	7205	---	2745	10084	---	477	---
Berlin	4580-4600	12330	12330	---	4819	17027	16678	804 ¹ / ₄	---

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 275, Páris 1335, Budapest 37300, Bécs 36950, Prága 1775.

